

Programplan 2010–2014

Program
Praksisrettet utdanningsforskning – PRAKUT

Programplan 2010-2014

Praksisrettet utdanningsforskning - PRAKUT

© Norges forskningsråd 2011

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Oslo, januar 2011

ISBN 978-82-12-02875-3 (trykk)
ISBN 978-82-12-02876-0 (pdf)
Opplag: 200
Trykk: 07 Gruppen/Norges forskningsråd
Design: Melkeveien designkontor
Illustrasjon: Anders Nederhoed/
svovel.no

Innhold

Sammendrag.....	5
1. Bakgrunn, perspektiver og utfordringer.....	7
2. Mål for programmet.....	10
3. Målgruppe, innretning og avgrensning.....	11
4. Prioriterte forskningsområder.....	12
Område 1: Læring i barnehager.....	12
Område 2: Læring i grunnskolen og videregående opplæring.....	13
Område 3: Lærerutdanning og profesjonsutvikling.....	14
Område 4: Læring i ulike samfunnskontekster og arenaer.....	15
5. Strategiske prioriteringer og virkemidler.....	17
Støtteformer.....	17
Bruk av forskningsprosjekter og forskningsresultater.....	19
6. Tidsplan og finansiering.....	19
7. Resultatmål og resultatindikatorer.....	20
8. Programstyre og administrasjon.....	22
Programstyret.....	22
Programadministrasjonen/kontaktpersoner.....	22
Programmets internettsider.....	22
Programmets postadresse.....	22

Sammendrag

Forskningsprogrammet *Praksisrettet utdanningsforskning PRAKUT* er initiert av Kunnskapsdepartementet, som har bedt Norges forskningsråd om å administrere arbeidet med programmet. Det har en varighet på fem år fra 2010, med en samlet bevilgningsramme på 115 millioner kroner.

Programmet tar sikte på å tilføre ny, forskningsbasert kunnskap på områder som er sentrale for barnehagen, grunnskolen, videregående opplæring og lærerutdanningene. Programmet skal bygge på erfaringer og kunnskap vunnet gjennom programmet *Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning (PRAKSISFOU)*, og ta hensyn til føringer lagt inn i Stortingsmelding nr. 11 (2008–2009) *Læreren – Rollen og utdanningen*, Stortingsmelding nr. 30 (2008–2009) *Klima for forskning*, Stortingsmelding nr. 41 (2008–2009) *Kvalitet i barnehagen* og Stortingsmelding nr. 44 (2008–2009) *Utdanningslinja*.

Programmets overordnede mål er å bidra til praksisrettet kunnskapsutvikling som styrker barnehagen, grunnopplæringen og lærerutdanningene, og som samtidig styrker FoU-arbeidet i lærerutdanningene og sikrer en bedre sammenheng mellom profesjonsutdanning og praktisk yrkesutøvelse. Målgrupper for programmets kunnskapsproduksjon er lærerutdannere, lærerstudenter, barnehage- og skoleeiere, styre/ledere og lærere i barnehage og skole. Hovedregelen er at institusjoner med ansvar for lærerutdanning er prosjektansvarlige og disse vil derfor være hovedmålgruppe på søkersiden. Institusjonene bør inngå samarbeid med forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt som kan tilføre prosjektene supplerende FoU-kompetanse.

Programmet har fire forskningsområder. Det første er *Læring i barnehager*, og her er omsorg, lek og læring, samt ledelse sentrale innholdskomponenter. Det andre er *Læring i grunnskole og videregående opplæring*, der læring i fagene inkludert grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring og vurdering er viktige stikkord. Det tredje er *Lærerutdanning og profesjonsutvikling*, og her rettes oppmerksomheten mot læring og utvikling av lærerprofesjonene både for studentene i studietiden og senere i deres rolle som yrkesutøvere. Dette ses i lys av samfunnsendringer på ulike arenaer og økt kompleksitet i profesjonens kunnskapstilgang og kunnskapslegitimitet. Det fjerde er *Læring i ulike samfunnskontekster og arenaer*, der blant annet migrasjon, sosial ulikhet, miljøutfordringer og nye digitale kommunikasjonsmønstre står sentralt. Disse utviklingstrekkenes relevans for læringsutfordringene i barnehagene, grunnopplæringen og lærerutdanningene, er aktuelle temaer.

Det er behov for prosjekter som har som mål å utvikle metodiske verktøy for å sannsynliggjøre virkninger av tiltak og intervensjoner. Det er videre behov for prosjekter som kan utvikle redskaper som kan anvendes i praksisfeltet og som kan bidra til å heve kvaliteten på barn, unge og voksnes læring, utvikling og danning. Målet er å utvikle metodiske verktøy som gjør det mulig å bygge videre på den lokale kunnskapen gjennom komparasjoner på tvers av tid og sted. Det er også viktig at det framgår hvordan samarbeid med praksisfeltet skal foregå, og hvilke deltakerroller det legges opp til mellom forskere, studenter og profesjonsutøvere.

Forskningsbasert utvikling av praksis handler ikke bare om å finne løsninger på aktuelle problemer, men også om å reflektere rundt problemstillingene som formuleres og forskningsresultatene man kommer fram til. Teorier i praksisrettet utdanningsforskning er

nødvendig for å reflektere over relasjonen mellom forskningen og praksisfeltet. Det er derfor vesentlig at prosjekter i PRAKUT har en bred og tydelig teoriforankring, men også ambisjoner om å videreutvikle teoretisk kunnskap for og om praksisfeltet.

PRAKUT er opptatt av allmenn- og brukerrettet formidling. Det er derfor en forutsetning at resultater skal gjøres tilgjengelige for og kunne anvendes av ansatte i barnehagene, grunnsopplæringen og lærerutdanningene. De prosjekter som innvilges støtte, må derfor ha en klar plan for formidling og kunnskapsdeling slik at resultatene kan tas i bruk der de trengs. PRAKUT ønsker å gå nye veier for å sikre mangfold i formidling og kommunikasjon av forskningsresultater.

1. Bakgrunn, perspektiver og utfordringer

Praksisrettet utdanningsforskning PRAKUT er initiert og finansiert av Kunnskapsdepartementet på bakgrunn av erfaringer og kunnskap vunnet gjennom satsningen fra 2004: *Program for Praksisrettet FoU i barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning PRAKSISFOU*. Departementets oppdragsbrev klargjør at ”Den nye programsatsingen skal bygge på forskningsprogrammet *Praksisrettet FoU i barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning* og ta hensyn til grenseflatene mot forskningsprogrammet *Utdanning 2020*” (Kunnskapsdepartementet 2009: 1).

Kunnskapsdepartementet har gjennom de siste årene styrket satsningen på utdanningsforskning gjennom finansiering av flere programmer i Forskningsrådet.¹ Programmet PRAKSISFOU ble opprettet for å styrke FoU-kompetansen ved lærerutdanningsinstitusjoner gjennom å satse på praksisrettede prosjekter som ønsket samarbeid med barnehager og skoler samt barnehageeiere og skoleeiere. Det var forutsatt at sistnevnte skulle være aktive parter i utviklingen, og gjennomføringen, av prosjektene for å sikre at resultater også lettere ble tatt i bruk. I evalueringen av PRAKSISFOU er det pekt på svake og uklare koblinger mellom aktørene i praksisfeltet og forskerne. Praksisrettet forskning med stor grad av involvering av ledere, lærere, elever, foresatte eller studenter har vist seg å være komplisert, og vi har fremdeles liten kunnskap om slike samarbeidskonstellasjoner. Det er derfor behov for forskning som ser nærmere på de erfaringer som er gjort relatert til samarbeidet mellom forskere, studenter og profesjonsutøvere, og hvordan dette samarbeidet kan videreutvikles for å styrke lærerprofesjonens kunnskapsgrunnlag, sikre praksisrelevant forskning og forankring i profesjonsutøvelsen.

Praksisrettet utdanningsforskning plasserer seg i grenselandet mellom erfaringsbasert kunnskap og akademisk basert forskning og omfatter kunnskapsutvikling med ulike teoretiske perspektiver og metodiske tilnærminger. Et fellestrekk ved all praksisrettet forskning er at problemstillinger og forskningsspørsmål er forankret i praksisfeltet og at intensjonen er å heve kvaliteten i feltets virksomheter. Praksisfeltets behov for kunnskap bør være veiledende for valg av problemstillinger, men praksisrettet utdanningsforskning skal også være forankret i sentrale teorier og utvikle disse, bygge videre på tidligere forskningsresultater samt legge vitenskapelige metoder til grunn for innsamling av data. Om man lykkes med å heve kvaliteten i praksisrettet utdanningsforskning, må derfor vurderes ut fra minst tre kriterier, 1) vitenskapelige kriterier, 2) hvor godt man treffer behovene i praksisfeltet og 3) om kunnskapen er relevant for profesjonen generelt og om den når utover de som er direkte involvert i forskningen.

I løpet av perioden med programmet PRAKSISFOU er Stortingsmelding 11 (2008–2009) om ny lærerutdanning vedtatt, og fra høsten 2010 iverksettes to nye lærerutdanningsprogrammer for 1.–7. og 5.–10. trinn. Førskolelærerutdanning er blitt evaluert av NOKUT i denne tiden, og ny rammeplan er under utvikling. I tillegg har myndighetene tatt initiativ til å videreutvikle alle lærerutdanningene for 8.–13. trinn. Lærerutdanningsprogrammer er slik sett noe annet når

¹ *Kunnskap, utdanning og læring – KUL* (2003–2007), det nevnte *Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning – PRAKSISFOU* (2006–2010), *Strategisk høgskoleprogram – SHP* (2003–2010), *Virkemidler for regional FoU og innovasjon – VRI* og *Mobilisering av FoU-relatert innovasjon – MOBI*. Den siste store satsningen er *Utdanning 2020* (2009–2018).

PRAKUT igangsettes enn da PRAKSISFOU ble iverksatt. For PRAKUT blir det derfor viktig å ta opp kritiske spørsmål om ulike veier til kvalifisering for lærerarbeidet. Det er behov for kunnskap om hva som kjennetegner de ulike programmene og hvordan de kan kompareres, samt om hva som vektlegges, og hva og hvordan studenter lærer innenfor og på tvers av programmer.

Andre perspektiver som er blitt tydeligere i løpet av programperioden til PRAKSISFOU og som får konsekvenser for PRAKUT, er vektleggingen av læring i barnehage og skole. Forskning som belyser faktorer som fremmer og hemmer læring for barn, unge og voksne med utgangspunkt i deres ulike behov, er av stor betydning for videre utvikling av barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning. Barnehagen er i dag en viktig læringsarena for nesten alle barn. Dette har konsekvenser for videre utdanning og får implikasjoner for profesjonsutøvelsen i barnehagen og grunnopplæringen. I tillegg er man blitt mer oppmerksom på den betydning læring på uformelle arenaer synes å ha på formell læring gjennom hele utdanningsløpet. Det er likevel fortsatt lite kunnskap om slike overganger og hva de kan bety for hvem og under hvilke forutsetninger.

Nye kommunikasjonsmønstre og måter å håndtere og formidle informasjon på innebærer at barn og unge deltar i barnehagen, skolen og høyere utdanning med andre forutsetninger enn tidligere. Dette setter nye rammer for praksis i disse institusjonene, og gir nye utfordringer med hensyn til tilrettelegging for et godt læringsmiljø og utvikling og bruk av læringsressurser. Kunnskap har blitt stadig viktigere for samfunnsutviklingen, og den teknologiske utviklingen har gjort kunnskap lettere tilgjengelig for flere. Samtidig synliggjør økt tilgjengelighet uenighet om kunnskapens status og legitimitet i større grad i det offentlige rom, ikke minst i miljøspørsmål. Førskolelærere og lærere utfordres av endringer i teknologi og samhandlingsformer. Det stilles nye krav om å forberede barn, unge og voksne på å håndtere økt kompleksitet i forhold til kunnskapens gyldighet, relevans og verdier. Utvikling av praksis for grunnleggende ferdigheter er et viktig anliggende i PRAKUT.

Prosjekter med støtte fra PRAKSISFOU samt internasjonal forskning har belyst det problematiske i utvikling av metoder til å studere læringsprosesser og læringsutbytte. Man har ikke kommet langt nok på metodefeltet. Det vil derfor være viktig for prosjekter innen PRAKUT å bidra til videreutvikling av vitenskapelig forankrede metoder til å studere kompliserte fenomener på ulike måter.

Teoriutvikling i praksisrettet utdanningsforskning kan blant annet skje ved å prøve ut teorier gjennom storskalaundersøkelser, intervensjonsstudier eller casestudier av mer avgrensede empiriske kontekster. Eksisterende teori blir da prøvd, utvidet, omformet eller fokusert gjennom nye empiriske studier. Praksisrettet forskning kan også innebære at praksisfeltet trekkes inn i å tolke eksisterende teorier slik at den får ny relevans og gyldighet. Ny teori kan også starte med erfaringsutveksling blant profesjonsutøvere og så omformes til mer generell teoretisk kunnskap. Begge prosessene krever møteplasser mellom forskere og praksisfeltets utøvere der erfaring og data kan drøftes, uten at det legges til grunn at de to virksomhetene skal smelte sammen. Graden av samarbeid samt innhold og organisering av dette må være styrt av prosjektenes mål og skal beskrives i søknaden.

Metodeutvikling innenfor praksisrettet utdanningsforskning gjelder både kvalitativ og kvantitativ tilnærming. Den metodiske hovedtyngden i denne typen utdanningsforskning har til nå vært kvalitativ, med vekt på ulike former for samspill mellom forskere og praksisfelt. Det vil i tiden framover være nødvendig med en kritisk gjennomgang av hvordan en kvalitativ

tilnærming kan sikre forskningsmessig kvalitet, samtidig som den opprettholder et praktisk utviklingsperspektiv. I tillegg er det behov for å styrke den kvantitative dimensjonen, blant annet gjennom longitudinelle studier.

Nasjonal forskerskole for lærerutdanningene, NAFOL, ble opprettet ved bevilgning fra Norges forskningsråds program PRAKSISFOU for årene 2010–2016. Forskerskolens hovedmål er å styrke kvaliteten i alle typer lærerutdanning gjennom en målrettet, robust og langsiktig satsing på organisert forskerutdanning i et nasjonalt nettverk av 24 samarbeidende institusjoner som gir lærerutdanning. NAFOL støttes økonomisk av Norges forskningsråd med totalt 40 millioner kroner fordelt på åtte år. For å styrke forskerskolens arbeid skal PRAKUT sees i sammenheng med NAFOL. Det innebærer blant annet at NAFOLs to forskningstemaer: 1) fag- og yrkesdidaktikk og 2) læreres samfunnsmandat, profesjonsforståelse og profesjonsutøvelse, er lett identifiserbare i PRAKUTs prioriterte forskningsområder, samt at det knyttes strategiske prioriteringer og virkemidler til NAFOL i dette programmet. Engasjementet for NAFOL videreføres fra PRAKSISFOU til PRAKUT og NAFOL-styrets årlige rapporteringsansvar overfor Norges forskningsråd skjer gjennom programstyret i PRAKUT.

2. Mål for programmet

Programmets overordnede mål er å heve kvaliteten i barnehagen, grunnopplæringen og lærerutdanningene. Programmet skal bidra til å videreutvikle og styrke FoU-kompetansen og kunnskapsgrunnlaget i lærerutdanningene. Programmet har som mål å øke kvaliteten i FoU-samarbeidet mellom lærerutdanningene og praksisfeltene i barnehagen og grunnopplæringen og bidra til at forskningsbasert kunnskap tas i bruk i praksisfeltet slik at sammenhengen mellom lærerutdanning og praksis bedres. Programmet skal bidra med kunnskapsutvikling på høyt vitenskapelig nivå.

PRAKUT har følgende delmål:

- Å generere kunnskapsgrunnlag for kontinuerlig utvikling innenfor barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning
- Å heve kvalitet og relevans i praksisrettet utdanningsforskning gjennom teoriforankring og metodebruk som er tilpasset praksisfeltets problemstillinger og behov
- Å stimulere til økt bruk av FoU i praksisfeltet gjennom nye former for kunnskapsdeling og kommunikasjon
- Å heve kvaliteten på læring i barnehagene, grunnopplæringen og lærerutdanningene

3. Målgruppe, innretning og avgrensning

Målgruppe for programmets forsknings- og kunnskapsutvikling vil på søkersiden være institusjoner med ansvar for lærerutdanning. Det vil som hovedregel være slike institusjoner som er prosjektansvarlige. Det oppfordres til samarbeid med andre forskningsinstitusjoner som kan tilføre prosjektet supplerende kompetanse.

Lærerutdanningene gir kompetanse til å arbeide som lærere i ulike deler av opplæringssystemet, fra barnehage til videregående opplæring. I Norge har vi pr i dag følgende lærerutdanninger:

- Førskolelærerutdanning
- Grunnskolelærerutdanning 1 - 7
- Grunnskolelærerutdanning 5 - 10
- Praktisk-pedagogisk utdanning (allmennfag og yrkesfag)
- Faglærerutdanninger
- Yrkesfaglærerutdanning
- Femårig integrert lærerutdanning

Det skal også etableres samarbeid mellom prosjektansvarlig forskningsinstitusjon og aktører i praksisfeltet. PRAKSISFOU hadde krav om at det skulle inngås forpliktende samarbeid med barnehage-/skoleeier. Kravet om forpliktende samarbeid med praksisfeltet videreføres i PRAKUT uten å peke ut spesifikke samarbeidspartnere, men det må framgå av prosjektbeskrivelsen hvordan samarbeidet er tenkt og hvordan dette vil være med på å gi prosjektet praksisrelevans. For å sikre involveringsdimensjonen i hvert enkelt prosjekt vil programmet legge vekt på at både lærerstudenter og profesjonsutøvere i barnehagen, grunnopplæringen og/eller lærerutdanningen gis definerte roller i forskningsprosessen.

Målgruppe for den kunnskapen som utvikles i programmet, vil være både de som arbeider som lærerutdannere, lærerstudenter, styrere/ledere, lærere i barnehager og grunnopplæringen, skoleeier/barnehageeier og utdanningsmyndigheter nasjonalt og lokalt.

4. Prioriterte forskningsområder

PRAKUT har læring som gjennomgående tema og vil prioritere forskning som utvikler kunnskap om læring og organisering for læring i barnehagen, grunnopplæringen og lærerutdanningene. Kunnskap om læring og organisering for læring innebærer her at den praksisrettede forskningen om lærings- og undervisningsprosesser (mikronivå), ledelse, organisering og styring (mesonivå) og samfunn (makronivå) fører til bedre vilkår for lærerutdanningene og profesjonene de utdanner for.

PRAKUT har følgende fire prioriterte forskningsområder:

Område 1: Læring i barnehager

Barnehager er en del av utdanningssystemet i Norge. Småbarnsalderen er en læringsintensiv periode. Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk og sosial kompetanse. Læring, lek og omsorg er i gode barnehager uløselig knyttet sammen.

Barnehagene har i dag et omfattende samfunnsmandat: *”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling”* (Barnehageloven § 1 Formål). Barnehagene skal styrke alle barns muligheter for læring og aktiv deltakelse i et fellesskap. Barnehagene skal også ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til sosial utjevning.

Barnehagen er i dag en viktig læringsarena for de aller fleste barn i Norge. Over 97 % av førsteklassingene har barnehageerfaring. I august 2010 gikk om lag 275 000 barn i barnehage, en økning på over 30 % fra 2003. Spesielt har økningen vært stor for de yngste årskullene, og vi har behov for mer kunnskap om hva som er god barnehage for de minste barna. Andelen minoritetsspråklige barn i barnehagen har også økt kraftig.

Prosjekter med problemstillinger som belyser forhold som kan bidra til å skape og vedlikeholde et godt læringsmiljø for alle i barnehagen behøves både nasjonalt og internasjonalt. Forventningene til hva barnehagen skal være for barna – både der og da og i et langsiktig perspektiv – og sektorens betydning for samfunnet, har økt i takt med dens vekst og den økte kunnskapen om barnehagens potensial. Det må forventes at krav og forventninger til barnehagene også vil øke ytterligere framover, både fra andre samfunnsinstitusjoner og fra foreldre. Barnehagens innhold er regulert annerledes enn før. Det er behov for kunnskap om hva de endrede styringsformene i barnehagen innebærer for lek, læring og omsorg. De ansatte har fremdeles en betydelig pedagogisk frihet og et rom for profesjonelt skjønn. Samtidig er formalkompetansen hos ansatte i norske barnehager lav i internasjonal sammenheng, og evalueringen av førskolelærerutdanningen (NOKUT 2010) reiser tvil om utdanningen er god nok.

Enkelte av fagområdene i rammeplanen later til å bli nedprioritert. Ett av disse er de estetiske fagene. Mer kunnskap om disse fagområdenes betydning for barnehagebarnas danning og læring er viktige å framskaffe.

Den norske barnehagesektoren er svært mangfoldig hva gjelder institusjonsstørrelse, eierskap og organisering. Den statlige styringen vil bli annerledes etter overgangen til rammefinansiering av sektoren fra 2011, og kommunenes rolle som barnehagemyndighet enda viktigere. 430 kommuner med nærmere 7000 barnehager, hvorav over halvparten i privat eie, gir en svært stor variasjon. Organiseringen av den enkelte barnehage varierer

betydelig, og det er en utvikling i retning av større enheter. Det er behov for mer forskningsbasert kunnskap om sammenhengene mellom struktur, prosesser og resultater i barnehagens virksomhet. Større forventninger utenfra kombinert med større variasjon i barnegruppens sammensetning og barnehagens størrelse og organisering stiller ansatte i barnehagene overfor endrede rammer for arbeidet. Utviklingen av nye medier skaper miljøer for læring som påvirker barns orientering overfor omverdenen, og dette skaper utfordringer for en etablert barnehagepedagogikk.

Område 2: Læring i grunnskolen og videregående opplæring

Under dette området rettes oppmerksomheten mot læringsprosesser og læringsutbytte i grunnskolen og i videregående opplæring. Problemstillinger som omfatter læring i fagene, utvikling av grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, samt vurderingspraksis og dokumentasjon, er sentrale. Samtidig er det nødvendig med mer kunnskap om hvordan barn og unge gjennom hele opplæringsløpet tilegner seg demokratisk bevissthet og sosial kompetanse og utvikler sin identitet og selvfølelse. Et sentralt spørsmål er hvordan den framtidige grunnopplæringen kan legge til rette for gode og helhetlige læringsmiljøer, som både kan dekke behovet for kunnskap og kompetanse for å møte utfordringer i samfunnet og legge grunnlaget for å utvikle oss som medmennesker i et fellesskap. Siden læringsmiljøet både kan variere mellom skoler og klasser innenfor den enkelte skole, vil det være behov for komparative studier av ulike læringsmiljøer og utvikling av metoder som egner seg til å belyse komplekse kontekster.

I løpet av det siste tiåret har det norske skolesystemet gjennomgått vesentlige forandringer. Med innføringen av Kunnskapsløftet har kompetansemål i fagene blitt et styrende prinsipp i grunnopplæringen, og de grunnleggende ferdighetene skal vektlegges i alle fag. Samtidig blir elevene i økende grad vurdert, testet og kartlagt gjennom hele opplæringsløpet. Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet for grunnopplæringen har et særskilt fokus på elevenes læringsmiljø og utbytte av opplæringen. Det er nødvendig å se nærmere på hva slags konsekvenser disse endringsprosessene har på lokalt nivå, både når det gjelder tilrettelegging av læringsmiljøet, organisering av undervisning og utvikling av arbeidsmåter i de ulike fagene, men også for elevenes læringsutbytte, trivsel og selvfølelse. De strukturelle endringene har vært størst for de minste skolebarna. Timetallet har økt og leksehjelp er innført som tilbud. Det er derfor behov for studier som belyser hva slags betydning utvidet skoledag har for de minste skolebarnas læring.

Ungdomstrinnet og videregående opplæring utgjør underforskede deler av grunnopplæringen. Det er særlig behov for kunnskap om hva som kan bidra til økt skolemotivasjon og bedre læringsmiljø for disse elevgruppene. Utvikling av grunnleggende ferdigheter i arbeid med fagstoff og i virksomheter i yrkesopplæringen, så vel som for deltakelse og påvirkning kollektivt, lokalt og globalt, er viktige områder. Det er behov for kunnskap om hvordan opplæringen kan gjøres mer relevant for elevene, for eksempel gjennom å bringe opplæringen tettere på verden utenfor skolen. Ny teknologi åpner nye muligheter for samarbeid mellom elever, skoler og ulike arenaer hvor det er behov for praksisrettet utvikling for å få kunnskap om hvilke muligheter som ligger i denne teknologien med tanke på dokumentasjon, kommunikasjon og bruk av læringsressurser. I fag- og yrkesopplæringen foreligger allerede et samspill mellom skole og yrkesliv gjennom praksis i bedrift. Forskning på hvordan praksisperioden fungerer som ressurs i yrkesfaglig opplæring, er et område som trenger ytterligere kunnskap.

Det finnes mye kunnskap om hva som kjennetegner god undervisning og gode skoler. Det er behov for forskningsprosjekter som søker å utvikle systematisk kunnskap om hvordan man kan omsette allerede etablert viten om læringsprosesser og læringsmiljø for å skape positive endringsprosesser i skolen. En utvikling av praksis med hensyn til grunnleggende ferdigheter fordrer også en utvikling av vurderingspraksis. Samarbeid mellom lærere i ulike fag kan også være et virkemiddel. Det er behov for økt kunnskap om sammenheng mellom ulike rammefaktorer som organisering av undervisning, lærersamarbeid, undervis- og sluttvurdering og elevenes læringsutbytte. Etablering av møteplasser og samarbeidsrelasjoner mellom skolen og arenaer utenfor skolen krever også oppmerksomhet omkring slike rammefaktorer. Det er også behov for mer kunnskap om sammenheng mellom styring og skoleledelse på den ene side og endring i klasseromspraksis, læringsmiljø og læringsutbytte på den andre.

Utvikling av praksis for grunnleggende ferdigheter som brede funksjonelle kompetanser forankret både i skolefagenes innholdsdimensjon og som nødvendige redskaper for demokratisk deltakelse i samfunnet, er et viktig anliggende. Videre er det også behov for mer kunnskap om de estetiske fagområdenes betydning for elevenes danning og læring. Utvikling av praksis med tanke på både skolefagenes systematiske, generaliserbare og etterprøvde diskurser og hverdagsarenaenes kontekstuelle, egendefinerte og ofte fragmentariske diskurser er viktige bestanddeler i individets dannelsesprosess og for samfunnsutviklingen og derfor viktige målområder.

Område 3: Lærerutdanning og profesjonsutvikling

Lærerutdanningenes primære oppgave er å kvalifisere studenter til å bli profesjonelle førskolelærere eller lærere, og videre bidra i deres kontinuerlige profesjonsutvikling. Lærerutdanning favner derfor ikke bare om grunnutdanningen, men også om etter- og videreutdanning. Profesjonsutvikling forstås som en yrkeslang prosess som starter i grunnutdanningen og fortsetter gjennom de yrkesaktive årene.

I en globalisert verden der forskningsbasert kunnskap gis økende betydning, har også samfunnet en økende forventning til hva barnehagen, grunnopplæringen og høyere utdanning kan bidra med. Nasjonalt og internasjonalt er lærerutdanningene gitt en nøkkelrolle i kraft av å være de utdanningene som skal gi studentene kompetanse i å tilrettelegge for andres læring og dermed kunnskapsutvikling. I streben etter en stadig bedre utdanning, har det vært igangsatt en rekke omfattende reformer i hele utdanningssystemet vårt, ikke minst i lærerutdanningene. Det er samtidig en erkjennelse av at endringene i lærerutdanningene kun i beskjeden grad har vært underbygd av relevant forskningsbasert kunnskap. For å gi et bedre utdanningspolitisk beslutningsgrunnlag i framtiden, er det viktig å få mer kunnskap om hvordan reformene og andre politiske initiativer er oppfattet og realisert ved institusjonene, og hvilke føringer en bør legge i det videre.

Læring i profesjonsutdanningene er kjennetegnet av at læringsprosessene foregår både på de høyere utdanningsinstitusjonene og i praksisfeltet. Dette er på helt ulike læringsarenaer som preges av forskjellige kulturer og rasjonaler. Det forventes at lærerutdanningene skal oppøve

studentene² i grunn-, etter- og videreutdanning til å håndtere læring på og samspill mellom disse to arenaene på en profesjonell måte. Det handler om forholdet mellom teori og praksis og er ett av profesjonsutdanningenes klassiske hovedutfordringer som det stadig er behov for mer forskningsbasert kunnskap om.

Forskning om læring i lærerutdanninger må ha som mål å utvikle kunnskap om hvordan studenter utvikler profesjonelle kompetanser. Det er behov for at flere forsker på voksnes læring generelt, og læring i lærerutdanningene spesielt. Videre er det behov for kunnskap om forholdet mellom student, lærerutdanner, læringsarenaene og kunnskapsinnholdet. Selv om det i dag er et større omfang av fagdidaktisk forskning enn tidligere, mangler det fortsatt kunnskap om fag- og yrkesdidaktikken i lærerutdanningene. Behovet for mer forskning om praksisopplæringen i grunnutdanningene er også framtreddende, for eksempel prosjekter som undersøker hvordan kompetanse bygges i lærerutdanningene, hvordan denne defineres og oppleves og hvordan studenter og profesjonsutøvere tilegner seg ny forsknings- og erfaringsbasert kunnskap og tar den i bruk. Komparative studier er mangelvarer og vil kunne bidra til ytterligere kunnskapsutvikling.

Et annet underforsket område innenfor lærerutdanningene er den betydning lærerutdannernes kunnskaper og erfaringer har for studentenes læring. Det er også viktig å studere lærerutdannernes særlige utfordringer i spennet mellom akademisk kunnskapsproduksjon og praksisrelevans for førskolelærer- eller læreryrket. Det forventes en stadig mer forskningsbasert profesjonsutøvelse både i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, og praksisrettet utdanningsforskning som fordrer nært samarbeid mellom forskere, studenter og profesjonsutøvere, er et virkemiddel for å realisere slik praksis. Samtidig viser erfaringer fra bl.a. PRAKSISFOU-programmet at slikt samarbeid er svært krevende og byr på mange utfordringer. Det er derfor behov for å få denne type samarbeid mer systematisk og forskningsmessig belyst for å kunne utvikle det.

Det er videre ønskelig å finne prosjekter som ser på studenter, lærerutdannere, innhold og de omliggende forutsetningene for lærerutdanningene og samspillet mellom disse. Det er behov for å vite mer om hva som synes å gi optimal lærerutdanning med hensyn til innhold, gradsnivå, organisering og struktur.

Det er også behov for å se profesjonsutvikling og lærerutdanning i et perspektiv som overskrider utdanningsinstitusjonene, for eksempel hvordan samfunnsutviklingen i Norge og andre land påvirker lærerutdanning og profesjonsutviklingen, eller hvilken rolle politiske myndigheter spiller i utviklingen. Det er videre behov for å se på hvilke former for diskurser som er framtreddende og hvilke samfunnsmessige rammer som settes for utdanningens og profesjonens vilkår og muligheter for utvikling.

Område 4: *Læring i ulike samfunnskontekster og arenaer*

Utdanningsinstitusjonene er langt fra de eneste stedene barn, unge og voksne tilegner seg kunnskap. Læring skjer også utenfor formelle læringsarenaer. Digitale mediers økte betydning, og at dette påvirker både kommunikasjonsvaner og kommunikasjonsmønstre og

² Med studenter menes i denne sammenheng studenter i grunnutdanningene, men også førskolelærere, lærere og ledere i barnehage og skole som tar etter- og videreutdanning ved en lærerutdanningsinstitusjon.

innstillingen til læring i barnehage og skole. Det ligger derfor en stor utfordring i å utvikle forståelse for hvordan læring skjer i ulike (digitale og fysiske) miljøer, og hvordan dette påvirker utdanningsmiljøene. I dette ligger det et betydelig utviklingspotensial av mer systematisk læring innenfor rammen av barnehage, skole og høyere utdanning. Også såkalt ekstramural læring har fått større oppmerksomhet i de seneste årene, det vil si læring som kan støttes av virksomheter på museer og vitensentra.

Organisert utdanningsvirksomhet har utviklet seg gjennom de siste 250 årene. Dette innebærer at ulike sterke tradisjoner og profesjonelle kompetanser har blitt skapt på disse arenaene. Den institusjonelle læringen har imidlertid alltid foregått i samspill med læringen innenfor familiens arena. Migrasjon, globalisering og nye kommunikasjonsmønstre ved hjelp av digitale redskaper har ført med seg nye utfordringer for etablerte utdanningsinstitusjoner. Utdanningssystemets kunnskapsmonopol utfordres fordi informasjon finnes lett tilgjengelig for stadig flere mennesker. Av den grunn er det blitt stilt spørsmål ved utdanningsinstitusjonenes tradisjonelle autoritet. De digitale mediene har ført til nye måter for å lære seg ferdigheter av forskjellig slag og dreier seg så vel om informasjonsinnhenting og kommunikasjon som produksjon, engasjement i ulike læringsspill og deltakelse i digitale spillmiljøer sammen med likesinnede. Denne utviklingen endrer både hva som teller som viktig kompetanse og hvordan den læres.

Viktige perspektiver i barne- og ungdomsforskningen er at individer lærer i dynamiske samspill på ulike arenaer, og at læring og utvikling er resultat av totaliteten av de livserfaringer som gjøres gjennom oppveksten. Mens hjemmet, barnehagen og skolen er sentrale kilder for læring i ulike deler av livsløpet, blir påvirkningen fra jevnaldrende av avgjørende betydning gjennom hele oppveksten – ikke minst i ungdomsperioden. Gjennom deltakelse i barne- og ungdomskulturelle aktiviteter påvirker barn og unge hverandre, gjennom lek, spill og mediebaserte opplevelser og gjennom idrett og andre organiserte aktiviteter. Barne- og ungdomskulturene representerer ikke bare noe som har egenverdi for dem som deltar, men er også en kilde til kulturell påvirkning med relevans for de læringsprosesser som skjer i barnehagen og skolen. Relasjoner mellom lek, identitetsdanning og læring utgjør et område der det er behov for kunnskapsutvikling, så vel teoretisk som empirisk.

Skal vi forstå hvordan barn, unge og voksne utvikler seg og tilegner seg kunnskap, er det ikke nok bare å gripe de komplekse læringsprosesser som foregår innenfor hver enkelt arena. Man må i tillegg ha en forståelse for hvordan samspillet mellom disse arenaene fungerer. Det er derfor behov for mer systematisk kunnskap om hvordan pedagoger i praksis kan integrere barn og unges livsverden og samlede livserfaringer i sin pedagogiske virksomhet. Det er nødvendig å studere hvilke virkemidler som bidrar til å øke motivasjon og læringsutbytte.

Å forstå likheter og forskjeller mellom barnehagens og skolens representasjoner av kunnskap, praksisformer og deres verdigrunnlag i forhold til kunnskapsdanning på andre arenaer blir derfor et betimelig og utfordrende spørsmål. Dette innebærer at de ulike disiplinenes karakteristika og forskning kan utvide perspektivet, men disse må i PRAKUT være sterkt knyttet til kvalitetsheving i barnehage, grunnopplæring og/eller lærerutdanning.

5. Strategiske prioriteringer og virkemidler

Støtteformer

Søknader til Forskningsrådet kan bare sendes som svar på konkrete utlysninger. Alle utlysninger skjer på Forskningsrådets nettsider <http://www.forskningsradet.no/>. Søknader skal leveres elektronisk ved å bruke søknadsskjema på Forskningsrådets nettsider. Nærmere veiledning gis i utlysningen og på nevnte nettsider.

Forskningsinstitusjonene som søker PRAKUT om støtte, har et ansvar når det gjelder å svare på utfordringer knyttet til praksisrettet forskning. Dette betyr at i alle søknader må det redegjøres for prosjektets relevans for praksisfeltet og på hvilke måter kunnskapen som utvikles, kan bidra til å heve kvaliteten i utdanningsinstitusjonene. Det må videre framgå av søknaden hvordan man sikrer at studenter og profesjonsutøvere involveres i forskningsprosessen, hvordan forskningsresultater kan spres til profesjonsutøvere i barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning og hvordan aktørene kan anvende forskningsresultatene. I søknadene må det inngå på hvilke måter prosjektet bidrar til metode- og teoriutvikling innenfor praksisrettet utdanningsforskning.

Programplanen er det faglige og strategiske grunnlagsdokumentet for utvikling av prosjekter. PRAKUT vil benytte seg av ulike støtteformer for å følge opp programmets hovedmål og delmål. Det er derfor viktig at prioriterte støtteformer i høyest mulig grad overensstemmer med institusjonelle strategier og tiltak. For å få til et godt samarbeid med profesjonsutøvere kan det være nødvendig at prosjektene setter av midler til dette.

PRAKUT har som ambisjon å heve kvaliteten i norsk utdanningsforskning. Dette kan blant annet gjøres ved å konsentrere tildelingen av forskningsmidler. Behovene for innsats vil variere, og PRAKUT ønsker å løfte forskningsfeltet ved å imøtekomme aktuelle behov. Forskningsinnsats i større samarbeidsprosjekter som evner å dra nytte av resultater fra større programsatsinger nasjonalt og internasjonalt kan være aktuelt. Innenfor barnehageforskning og barnehagen som praksisarena er det for eksempel svært interessant med nordisk samarbeid fordi en her kan oppvise klare likhetstrekk, men også distinkte forskjeller, mellom de nordiske landene. Slike likheter og/eller forskjeller kan danne utgangspunkt for innovative komparative prosjekter. Når det gjelder grunnopplæring og lærerutdanningene, vil det også være aktuelt med prosjekter med intensjon om internasjonalt samarbeid som en vesentlig komponent i prosjektene. Det bør derfor avsettes midler til utenlandsopphold for deltakerne samt midler til samarbeidstiltak mellom prosjekter med liknende problemstillinger i form av møter, konferanser, seminarer, felles websites og digitale plattformer.

Programmet vil være rettet inn mot prosjekter i kategorien *Forskerprosjekter*. Hovedregelen vil være at institusjoner som er ansvarlig for lærerutdanning kan søke. Det er en forutsetning at alle søknader skal representere et organisert og forpliktende samarbeid med praksisfeltet. Det er en forutsetning at prosjektene har én ansvarlig søkerinstitusjon, og aktivt ledes av en prosjektleder med forskningskompetanse og forskningserfaring. Vitenskapelige minimumskrav til prosjektleder er fullført doktorgrad eller kompetanse som førsteamanuensis. For å bidra til at både FoU-miljøer og praksisfeltet sikres innflytelse på prosjektet, kan det for hvert prosjekt etableres en styringsgruppe med deltakelse fra relevante miljøer. Planer for dette må framgå av søknaden.

Det kan søkes prosjektfinansiering for en tidsramme på inntil 4 år, dersom ikke annet er opplyst, men det vil også være mulig å søke støtte for en kortere prosjektperiode, f.eks. 2 år. Doktorgradsstipend og/eller post.doc.-stipend bør inngå i prosjektene. For å styrke den langsiktige oppbyggingen av FoU-kompetanse i lærerutdanningene vil det bli lagt vekt på at prosjektene bidrar til rekruttering av yngre forskere.

Prosjektet kan favne om flere samarbeidsinstitusjoner selv om én institusjon er hovedsøker. Prosjekttypen kan inneholde flere parallelle, men godt integrerte deler, som hver for seg svarer på ett eller flere mål i programmet. Prosjektene kan inkludere både doktorgradsstipend og postdoktorstipend med det for øye å høyne institusjonell kvalitet og sikre rekruttering. Disse typene stipend må knyttes nært til tematikker og arbeidsmåter i det overordnede prosjektet. Samarbeid mellom forskningsinstitusjoner/forskere og aktører i praksisfeltet kan anta ulike former: det kan være intensjoner om å samarbeide nært med institusjoner i praksisfeltet gjennom barnehage- og skoleeier eller det kan realiseres samarbeidsavtaler med praksisinstitusjoner for å motta studenter som skal utføre mindre forskningsoppgaver knyttet opp mot prosjektets hovedmål og problemstillinger.

Prioritet vil bli gitt til prosjekter som – i tillegg til faglig kvalitet og utvikling – kan dokumentere elementer av nettverksbygging mellom flere lærerutdanningsinstitusjoner eller fagmiljøer. Det vil også bli lagt vekt på at prosjektene kan bidra til kompetanseheving blant personalet ved institusjonene, til studentinvolvering og til rekruttering av ny forskerkompetanse. I dette ligger at prosjektene bør inkludere deltakere med ulik kompetanse og erfaringsbakgrunn. Det kan bli aktuelt at programmet lyser ut midler til prosjekter med ulikt omfang og størrelse.

Det er viktig å styrke internasjonalt samarbeid og orientering i prosjekter som mottar støtte i programmet, og PRAKUT vil ta særskilte virkemidler i bruk for å følge føringer som er nedfelt i St.meld.nr. 30 *Klima for forskning* (2008–2009).. Norsk utdanningsforskning, og kanskje især praksisrettet utdanningsforskning, har større utfordringer når det gjelder internasjonalisering enn andre forskningsområder, samtidig vekker erfaringene vi har gjort på dette området oppmerksomhet internasjonalt.. PRAKUT vil derfor gjøre praksisrettet utdanningsforskningen mer aktiv og synlig utenfor Norge gjennom:

- Å etablere forskergrupper som inkluderer utenlandske forskere og utenlandske institusjoner
- Å utvikle programsamarbeid med forskningsprogrammer, -satsninger og -råd i andre land
- Å kreve at innvilgede forskningsprosjekter sørger for publisering i internasjonale tidsskrifter i tillegg til nasjonale publikasjoner som er rettet mot praksisfeltet
- Å finansiere gjesteforskere og utenlandsopphold for egne forskere

PRAKUT ønsker å støtte praksisrettede forskerskolers arbeid og legger dermed som en føring at alle stipendiater innenfor lærerutdanningene som knyttes til programmets prosjekter, også søkes inn i NAFOL eller en annen relevant forskerskole.

Bruk av forskningsprosjekter og forskningsresultater

Det var en klar intensjon i programmet PRAKSISFOU at kunnskap skulle utvikles til bruk i praksisfeltet. Når programmet nå går mot en slutt, kan man se at ny kunnskap er blitt utviklet og anvendt av profesjonsutøvere. Den foreløpige evalueringen peker, slik som annen pedagogisk forskning, på at kopling mellom praksis og forskning kan være utfordrende, og at man på flere områder er kommet for kort. For PRAKUT er det en klar intensjon å videreutvikle kunnskap vunnet gjennom PRAKSISFOU og vektlegge anvendelsen av slik kunnskap. Kunnskapsdeling og kommunikasjon med praksisfeltet forventes å være av høy kvalitet. PRAKUT ønsker å gå nye veier for å bidra til å minske de barrierene som kan være til hinder for at praksisen i barnehagen, grunnopplæringen og lærerutdanningen blir mer forskningsbasert. Dette betyr at tradisjonelle kommunikasjonskanaler må vurderes kritisk i forhold til formålet. I særlig grad betyr det at prosjektene oppfordres til å tenke utradisjonelt om formidling og kommunikasjon, for eksempel ved å ta i bruk sosiale medier som del av sitt spredningsarbeid.

PRAKUT skal i tillegg til de enkelte prosjektene utarbeide årlige kommunikasjonsplaner som skal inneholde tiltak overfor de ulike målgruppene. PRAKUT skal som nevnt ovenfor dra nytte av erfaringer fra PRAKSISFOU. I tillegg vil PRAKUT samarbeide om kommunikasjons tiltak med andre aktuelle forskningsprogrammer og Kunnskapscenteret for utdanning.

Spesielle tiltak for kommunikasjon med praksisfeltet, kunnskapsdeling og formidling kan være:

- *Vitenskapelig publisering og formidling*
- *Deltakelse i nordiske og internasjonale konferanser*
- *Populærvitenskapelig formidling*
- *Læremidler rettet mot profesjonsutdanninger inklusive videreutdanning*
- *Tematiske konferanser i nærområdene sammen med praksisinstitusjoner*
- *Nettsider med mulighet for diskusjoner og kunnskapsdeling knyttet til forskning og kunnskapsutvikling*
- *Kortfilmer som kan legges ut på nettet, for eksempel i form av miniforelesninger om prosjektresultater og samarbeidsformer*
- *Utvikling av andre former for kopling mellom forskning og praksisfelt i det enkelte prosjekt, eksempelvis ulike typer nettverk*
- *Prosjekter som særlig fokuserer på utvikling av andre måter for å inndra praksis*

6. Tidsplan og finansiering

Kunnskapsdepartementet har i brev av 20.11.2009 gitt Forskningsrådet i oppgave å igangsette et nytt praksisrettet utdanningsforskningsprogram. Departementets tidsramme er 2010–2014, med en årlig bevilgning på 23 millioner kroner.

7. Resultatmål og resultatindikatorer

Resultatmål 1: Høy vitenskapelig kvalitet

Programmet skal

- frambringe praksisrettet utdanningsforskning av høy vitenskapelig kvalitet
- finansiere forskning som er i front internasjonalt når det gjelder praksisrettet utdanningsforskning
- kunne vise til at forskningen er på et høyt internasjonalt nivå som har til hensikt å bidra til å heve kvaliteten på barn, unge og voksnes læring, danning og utvikling.

Resultatindikatorer:

- antall publikasjoner i referee-baserte vitenskapelige tidsskrift
- antall publikasjoner i andre vitenskapelige og/eller faglige tidsskrifter
- antall deltakere med presentasjoner på nasjonale og internasjonale forskningskonferanser
- antall siteringer i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter
- antall doktorgradsdisputaser knyttet til programmet

Resultatmål 2: Styrket FoU-aktivitet og forskningskompetanse i lærerutdanningene

Programmet skal

- bygge videre på forskning og erfaringer som er vunnet gjennom programmet *Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning (PRAKSISFOU)*
- ha forskningsprosjekter som stimulerer til økt deltakelse og relevans for doktorgradsstipendiater og førstelektorkandidater tilknyttet forskerskolen for lærerutdanning, NAFOL.
- styrke forskerrekruttering og bidra til forutsigbare karriereløp for yngre forskere gjennom økt satsing på doktorgrads- og postdoktorgradsstipender.

Resultatindikatorer:

- antall lærerutdannere som er knyttet til prosjekter finansiert av programmet
- antall doktorgradsstipendiater og førstelektor-kandidater i NAFOL som er knyttet til ett av programmets prosjekter
- antall doktorgrader og postdoktorgrader som er finansiert av programmet
- antall nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og samarbeidsrelasjoner som er etablert i tilknytning til programmet

Resultatmål 3: Hevet kvaliteten og relevansen i praksisrettet utdanningsforskning

Programmet skal

- resultere i at vi får flere praksisrettede forskningsresultater som kombinerer høy akademisk kvalitet med stor relevans for praksisfeltet
- kunne vise til prosjekter som samlet har faglig bredde og mangfold knyttet til teoriforankring og metodebruk
- bidra med forskning som tar utgangspunkt i og relaterer seg til kjente teoretiske perspektiver og empiriske resultater

Resultatindikatorer:

- antall lærerutdannere som er knyttet til prosjekter finansiert av programmet
- antall doktorgradsstipendiater med forankring i pedagogiske institusjoner

Resultatmål 4: God og innovativ forskningsformidling

Programmet skal

- ha en aktiv, bred og nyskapende forskningsformidling som er konkretisert i programmets egen programplan og kommunikasjonsplan

Resultatindikatorer:

- antall foredrag/forelesninger for praksisrettet grunn- og videreutdanning
- antall praksisrettede konferanser
- antall (trykte eller digitale) læremidler som har utgangspunkt i prosjektresultater
- antall publikasjoner i ikke-refereebaserte tidsskrifter og fagblader

Resultatmål 5: Økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i UH-sektoren

Programmet skal bidra til et tettere samarbeid, en større arbeidsdeling og konsentrasjon i UH-sektoren

Resultatindikatorer:

- antall prosjekter som innebærer samarbeid på tvers av institusjoner
- antall prosjektmøter som inkluderer nærliggende prosjekter

Resultatmål 6: Bedret samarbeid mellom lærerutdanningene og praksisfeltet

Programmet skal

- vise til prosjekter der det er et nært samarbeid mellom forskere og aktører i barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning.
- generere mer kunnskap om muligheter og barrierer i samarbeidet mellom lærerutdanningen og praksisfeltet

Resultatindikatorer:

- antall prosjekter som viser til samarbeid mellom forskere og aktører i praksisfeltet
- antall prosjekter som problematiserer selve samarbeidet mellom utdanningsforskningens aktører

8. Programstyre og administrasjon

Programstyret

Programstyret har følgende sammensetning:

Medlemmer:

- Professor Bente Aamotsbakken, Høgskolen i Vestfold (leder)
- Forsker Anders Bakken, NOVA
- Professor Elaine Munthe, Universitetet i Stavanger
- Lektor Tomas Ellegaard, Roskilde Universitet
- Ekspedisjonssjef Dag Thomas Gisholt, Kunnskapsdepartementet
- Seniorkonsulent Milena Adam, Utdanningsforbundet
- Avdelingsleder Elisabeth Jonassen, Steinkjer kommune, KS

Møtende varamedlemmer:

- Professor Erik Knain, Universitetet for miljø- og biovitenskap
- Professor Staffan Selander, Stockholms universitet

Observatør:

Programstyremedlem fra UTDANNING2020

Programadministrasjonen / kontaktpersoner

Seniorrådgiver Kari Tonhild Aune (programkoordinator)

Telefon: E-post: kta@forskningsradet.no

Seniorkonsulent Bjørg Bergenhus (prosjektrapportering, kontrakter, økonomi)

Telefon: E-post: beb@forskningsradet.no

Programmets nettsider www.forskningsradet.no/PRAKUT

Programmets postadresse

Norges forskningsråd

Avdeling for velferd og samfunnsutvikling

Boks 2700 St. Hanshaugen

N-0131 Oslo

Om programmet

Programmet *Praksisrettet utdanningsforskning* PRAKUT er finansiert av Kunnskapsdepartementet. Forskningsprogrammet har en samlet bevilgningsramme på 115 millioner kroner. Programmets overordnede mål er å heve kvaliteten i barnehagen, grunnopplæringen og lærerutdanningene. Programmet skal bidra til å videreutvikle og styrke FoU-kompetansen og kunnskapsgrunnlaget i lærerutdanningene. Programmet har som mål å øke kvaliteten i FoU-samarbeidet mellom lærerutdanningene og praksisfeltene i barnehagen og grunnopplæringen og bidra til at forskningsbasert kunnskap tas i bruk i praksisfeltet slik at sammenhengen mellom lærerutdanning og praksis bedres. Programmet skal bidra med kunnskapsutvikling på høyt vitenskapelig nivå.

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver:

© Norges forskningsråd
www.forskningsradet.no/prakut

Januar 2011

ISBN 978-82-12-02875-3 (trykk)
ISBN 978-82-12-02876-0 (pdf)

Opplag: 200

Trykk: 07 Gruppen/Norges forskningsråd
Design: Melkeveien designkontor
Illustrasjon: Anders Nederhoed/
svovel.no